

ონის მუნიციპალიტეტის მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმა 2023-2027



რაჭა-ლეჩხუმისა და
ქვემო სვანეთის მხარე



შინაარსი

1. წინასიტყვაობა - 3 გვ

- 1.1 მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის მარეგულირებელი და საკანონმდებლოსაფუძვლები
- 1.2. ონის მუნიციპალიტეტის აღწერა და დემოგრაფიული მონაცემები
- 1.3 გეგმის ამოცანები და მიზნობრივი შედეგები
- 1.4 გამოყენებული მეთოდოლოგია და დაგეგმვის პროცესის აღწერა

2. მუნიციპალური ნარჩენების დახასიათება

- 2.1 გეგმაში მიმოხილული ნარჩენების სახეობები
- 2.2 ნარჩენების რაოდენობა
- 2.3. ნარჩენების პროგნოზირება
- 2.4. ნარჩენების შემადგენლობის ანალიზი

3. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის არსებული სისტემის მიმოხილვა

- 3.1. არსებული მუნიციპალური მომსახურების აღწერა
- 3.2 შეგროვების და ტრანსპორტირების მომსახურება
- 3.3. ქუჩების დასუფთავება.
- 3.4 ნარჩენების განთავსების არსებული ობიექტები
- 3.5. აღდგენა (რეციკლირება და კომპოსტირება)
- 3.6. ხარჯები და ხარჯების ანაზღაურება
- 3.7 ბიუჯეტი და დაფინანსების პროცესები

4. ონის მუნიციპალიტეტში ნარჩენების მართვის სისტემის SWOT ანალიზი

5. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმის ხედვა და მიზნები.

- 5.1. პრობლემების იდენტიფიკაცია
- 5.2. ხედვა და მიზნები
- 5.3. ღონისძიებებისა და პრიორიტეტულობის განსაზღვრა

წინასიტყვაობა

- ნარჩენებით გარემოს დაბინძურება აქტუალურ პრობლემას წარმოადგენს როგორც მთელი მსოფლიოსათვის, ასევე ჩვენი ქვეყნისათვის. ნარჩენებთან დაკავშირებული პრობლემების აღმოფხვრა და რისკების მართვა ერთ-ერთ მნიშვნელოვან გამოწვევას წარმოადგენს ჩვენი ქვეყნისათვის, რომლის გადაჭრა შესაძლებელია მხოლოდ ყველა დაინტერესებული მხარის ერთიანი ძალისხმევითა და ჩართულობით. პრობლემები, რომლებსაც იწვევს ნარჩენების წარმოქმნა, სპეციფიური და კომპლექსურია. მომდევნო წლებში მნიშვნელოვნად უნდა შეიცვალოს საქართველოს ნარჩენების მართვის სექტორი. ევროკავშირთან ასოცირების შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების თანახმად, ქვეყანაში უნდა ჩამოყალიბდეს ნარჩენების მართვის სისტემა, რომელიც შესაბამისობაში იქნება ევროკავშირის მოთხოვნებთან.

წარმოდგენილი მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმა შემუშავებულია საქართველოს ნარჩენების მართვის კოდექსის მოთხოვნების შესაბამისად, პროექტის მიზანია გარემოს მდგომარეობისა და მოსახლეობის ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესების ხელშეწყობა ევროკავშირის გამოცდილებაზე ორიენტირებული ნარჩენების მართვის თანამედროვე მეთოდების დანერგვისათვის ტრანსსასაზღვრო პარტნიორობისა და თანამშრომლობის განვითარების გზით.

გამოყენებული აკრონიმები დააბრევიატურები

EU	ევროკავშირი
GHG	სათბურისაირი
MW	მუნიციპალური ნარჩენები
MWM	მუნიციპალური ნარჩენების მართვა
NGO	არასამთავრობო ორგანიზაცია
SMART	სპეციფიკური, გაზომვადი, მიღწევადი, რეალისტური, დროზე ორიენტირებული
SWOT	ძლიერი და სუსტი ფაქტორების, შესაძლებლობებისა და საფრთხეების ანალიზი
WM	ნარჩენების მართვა

ტერმინთა განმარტება

ნარჩენები - ნებისმიერი ნივთიერება ან ნივთი, რომელსაც მფლობელი იშორებს, განზრახული აქვს მოიშოროს ან ვალდებულია მოიშოროს.

საყოფაცხოვრებო ნარჩენები - საოჯახო მეურნეობის მიერ წარმოქმნილი ნარჩენები.

მუნიციპალური ნარჩენები - საყოფაცხოვრებო ნარჩენები, აგრეთვე სხვა ნარჩენები, რომლებიც თავისი მახასიათებლებისა და შემადგენლობის მიხედვით საყოფაცხოვრებო ნარჩენების მსგავსია.

ბიოდეგრადირებადი ნარჩენები - ნებისმიერი სახის ნარჩენები, რომლებიც ექვემდებარებიან ანაერობულ ან აერობულ დაშლას, მათ შორის, სურსათის/ცხოველის საკვების ნარჩენები, ზაღების/პარკების ნარჩენები, ქაღალდი და მუყაო.

სახიფათო ნარჩენები - ნარჩენები, რომლებიც სახიფათო ან პოტენციურად მავნეა ადამიანის ჯანმრთელობისათვის ან გარემოსათვის (სახიფათო ნარჩენების სია მოცემულია საქართველოს კანონის “ნარჩენების მართვის კოდექსი” მესამე დანართში).

არასახიფათო ნარჩენები - ნარჩენები, რომლებსაც არ მოიცავს „სახიფათო ნარჩენების განმარტება“.

სამედიცინო ნარჩენები - ნებისმიერი ნარჩენი, რომელიც სამედიცინო დაწესებულებების, სამედიცინო ლაბორატორიების, სამედიცინო კვლევითი ცენტრების, მზრუნველობის დაწესებულებების, ვეტერინარული კლინიკების, ფარმაცევტული საწარმოებისა და საწყობების მიერ არის წარმოქმნილი.

ცხოველური ნარჩენები - (ცხოველური წარმოშობის არასასურსათო დანიშნულების პროდუქტი) -

ცხოველის სხეული ან მისი სხეულის ნაწილი, ცხოველური წარმოშობის პროდუქტი ან ცხოველისაგან მიღებული სხვა პროდუქტი, რომელიც არ არის განკუთვნილი ადამიანის მიერ მოხმარებისათვის, ევროპარლამენტისა და ევროკავშირის საბჭოს 2009 წლის 21 ოქტომბრის (EC) No 1069/2009 რეგულაციის შესაბამისად;

პრევენცია– ნივთიერების, მასალის ან პროდუქტის ნარჩენად გადაქცევამდე მიღებული ზომები, რაც ამცირებს: ა) ნარჩენების რაოდენობას, (მაგალითად, პროდუქტის ხელახალი გამოყენების გზით ან პროდუქტის ვარგისიანობის ვადის გაგრძელების გზით); ბ) წარმოქმნილი ნარჩენების უარყოფით გავლენას გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე; გ) მასალებსა და პროდუქტში მავნე ნივთიერებების შემცველობას.

ხელახალი გამოყენება - პროდუქტის ან/და მისი კომპონენტების ხელახლა გამოყენება ნარჩენად გადაქცევამდე, მათი თავდაპირველი დანიშნულებით.

აღდგენა - საქმიანობა, რომლის ძირითადი შედეგია ნარჩენების გამოყენება სასარგებლო მიზნებისათვის, იმ მასალების ჩანაცვლების გზით, რომლებიც სხვა პირობებში რაიმე ფუნქციის შესასრულებლად იქნებოდა გამოყენებული. აღდგენა მოიცავს ენერჯის აღდგენას და რეციკლირებას. (აღდგენის ოპერაციების სია მოცემულია საქართველოს კანონის “ნარჩენების მართვის კოდექსი” პირველ დანართში).

რეციკლირება - აღდგენითი ღონისძიება, რომლის საშუალებითაც ნარჩენები გარდაიქმნება პროდუქტად, მასალად ან ნივთიერებად, რომლებიც განკუთვნილია თავდაპირველი ან სხვა მიზნით გამოყენებისთვის. რეციკლირება მოიცავს ორგანული მასალების გადამუშავებას, მაგრამ არ მოიცავს ენერჯის აღდგენას და ისეთ მასალებად გარდაქმნას, რომლებიც გამოიყენება საწვავად ან ამოვსების ოპერაციებისთვის.

რეციკლირებადი მასალები - გავრცელებული რეციკლირებადი მასალებია მინა, ქალაღი, მუყაო, მეტალი, პლასტიკი, ქსოვილი, საკვების ნარჩენები, ბადის ნარჩენები და ელექტრონული მოწყობილობები.

ნარჩენების შეგროვება - ნარჩენების შეგროვება, რაც ასევე მოიცავს მათ წინასწარ დახარისხებას და წინასწარ დასაწყობებას ნარჩენების დამუშავების ობიექტზე გადატანის მიზნით.

სეპარირებული შეგროვება - ნარჩენების შეგროვება, რომლის დროსაც ნარჩენების ნაკადები განცალკევებულია სახეობების და თვისებების მიხედვით, მათი შემდგომი დამუშავების ხელშეწყობის მიზნით.

ნარჩენების ტრანსპორტირება - ნარჩენების გადატანა ნარჩენების შენახვის ან/და დამუშავების ობიექტზე;

ნარჩენების გადამტვირთავი სადგური - ობიექტი, სადაც ხორციელდება ნარჩენების გადატვირთვა ნარჩენების დამუშავების ობიექტზე შემდგომი ტრანსპორტირებისათვის;

დანაგვიანება - ნარჩენების გარემოში დაყრა, გადაგდება და/ან მიტოვება, გარდა ამ მიზნისთვის გამოყოფილი კონტეინერებისა და შეგროვების ობიექტებისა.

დაინტერესებული მხარე - პირი, ჯგუფი, დაწესებულება ან ორგანიზაცია, რომელსაც პირდაპირი ან არაპირდაპირი კავშირი გააჩნია ქმედებასთან ან პროექტთან ან რომელსაც გააჩნია შესაძლებლობა დადებითი ან ნეგატიური გავლენა მოახდინოს ქმედებაზე ან პროექტზე.

გადახდის მზაობა - მაქსიმალური საფასური, რომელიც პირმა შეიძლება გაიღოს კარგი შედეგის შესაძენად ან არასასურველი შედეგის თავიდან ასარიდებლად

1.1 მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის მარეგულირებელი და საკანონმდებლოს აფუძვლები

საქართველოში ნარჩენების მართვის სფეროს არეგულირებს ისეთი საკანონმდებლო აქტები, როგორცაა:

- საქართველოს კონსტიტუცია,
- საქართველოს კანონი „ნარჩენების მართვის კოდექსი“,
- საქართველოს კანონი „გარემოს დაცვის შესახებ“;
- საქართველოს კანონი „ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ“;
- საქართველოს კანონი „ეკოლოგიური ექსპერტიზის შესახებ“;
- საქართველოს კანონი „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“;
- საქართველოს კანონი „ადგილობრივი მოსაკრებლის შესახებ“;
- საქართველოს კანონი “საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის შესახებ“

ასევე საქართველოს მთავრობის დადგენილებები:

- „ნარჩენების მართვის 2016-2030 წლების ეროვნული სტრატეგიისა და 2016-2020 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმის შესახებ“ (დადგენილება №160, 01.04.2016);
- „მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების წესის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტი (დადგენილება №159, 01.04.2016);
- „სახიფათო ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების სპეციალური მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტი“ (დადგენილება №145, 20.03.2016);
- „ნარჩენების შეგროვების, ტრანსპორტირების, წინასწარი დამუშავებისა და დროებითი შენახვის რეგისტრაციის წესისა და პირობების შესახებ“ (დადგენილება №144, 29.03.2016);
- „ნარჩენების ტრანსპორტირების წესის ტექნიკური რეგლამენტი“ (დადგენილება №143, 29.03.2016).

საქართველოს კონსტიტუციის 37 მუხლით დეკლარირებულია, რომ «ყველას აქვს უფლება ცხოვრობდეს ჯანმრთელობისათვის უვნებელ გარემოში, სარგებლობდეს ბუნებრივი და კულტურული გარემოთი. ყველა ვალდებულია გაუფრთხილდეს ბუნებრივ და კულტურულ გარემოს».

„ნარჩენების მართვის კოდექსი“

2015 წლის 15 იანვარს ამოქმედდა საქართველოს კანონი “ნარჩენების მართვის კოდექსი”, რომლის მიზანია სამართლებრივი და მარეგულირებელი საფუძვლების შექმნა, რამაც ხელი უნდა შეუწყოს ნარჩენების წარმოქმნის პრევენციას და ხელახალ გამოყენებას, აგრეთვე ნარჩენების დამუშავებას გარემოსთვის უსაფრთხო გზით, მათ შორის – შეგროვებას, ტრანსპორტირებას, აღდგენას (რეციკლირება, კომპოსტირება და ა.შ.) და განთავსებას.

კანონის ამოცანაა: 1) ადამიანის ჯანმრთელობისა და გარემოს დაცვა ნარჩენების წარმოქმნის და მისი უარყოფითი ზეგავლენის პრევენციისა ან შემცირების გზით; 2) ნარჩენების მართვის ეფექტიანი მექანიზმების შექმნა; და 3) იმ რესურსების ეფექტიანი მოხმარების წახალისება, რომლებიც შეიძლება მიღებული იქნას მუნიციპალური ნარჩენების უკეთ მართვის შედეგად.

ასევე მნიშვნელოვანი ფაქტია ის, რომ საქართველომ, ევროკავშირსა და საქართველოს შორის გაფორმული ასოცირების ხელშეკრულებით (რომელსაც 2014 წლის ივნისში მოეწერა ხელი) იკისრა ვალდებულება ევროკავშირის სტანდარტებთან ჰარმონიზაციაში მოიყვანოს ქვეყანაში მოქმედი ნარჩენების მართვის პრაქტიკა.

ნარჩენების მართვის კოდექსის თანახმად განსაზღვრულია მუნიციპალიტეტების პასუხისმგებლობა ნარჩენების მართვის პროცესში, კერძოდ, ადგილობრივმა თვითმმართველობის ორგანოებმა უნდა უზრუნველყონ მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების ეფექტიანი

სისტემის დანერგვა თავიანთ ადმინისტრაციულ საზღვრებში, აგრეთვე, ნარჩენების გამოცალკევებულად შეგროვების სისტემების ეტაპობრივი დანერგვა და გამართული ფუნქციონირება, რაც ხელს შეუწყობს აღდგენის პროცესებს. კანონი განსაზღვრავს ნარჩენების შეგროვების ზოგად პრინციპებს, რომლის მიხედვითაც ნარჩენების შეგროვება, ტრანსპორტირება და დამუშავება უნდა მოხდეს იმგვარად, რომ არ შეიქმნას სირთულეები მათი შემდგომი აღდგენის მხრივ. ამასთანავე, კანონი მოითხოვს, რომ მუნიციპალური ნარჩენები შეგროვდეს, ტრანსპორტირებული იქნას და დამუშავდეს იმ წესით, რომელიც მაქსიმალურად შესაძლო დონით გამორიცხავს გარემოს დაზიანებასა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ზიანის მიყენების რისკს.

ნარჩენების შეგროვებასა და დამუშავებასთან დაკავშირებული მოთხოვნები განსაზღვრულია მთავრობის დადგენილებით, „მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების წესის შესახებ“ (დადგენილება #159, 01.04.2016) კვ

.... მუნიციპალიტეტმა უნდა უზრუნველყოს:

- ა) მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვება და ამ მიზნით მუნიციპალური ნარჩენების შეროვების სისტემის დანერგვა და გამართული ფუნქციონირება;
- ბ) მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ საზღვრებში შეროვებული მუნიციპალური ნარჩენების ტრანსპორტირება დამუშავებისა და განთავსების ობიექტებზე, სადაც ნებადართულია ამგვარი ნარჩენების მიღება;
- გ) მუნიციპალური ნარჩენების დამუშავების ხელშეწყობა;
- დ) მუნიციპალური ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების სისტემის ეტაპობრივი დანერგვა და გამართული ფუნქციონირება.

წყარო: მუხლი 5. მუნიციპალიტეტის უფლებები და ვალდებულებები. მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და დამუშავების წესის შესახებ. ტექნიკური რეგლამენტი.

ადგილობრივმა თვითმმართველობებმა უნდა შეიმუშაონ მუნიციპალური ნარჩენების მართვის ყოვლისმომცველი გეგმები, რომლებიც გამოიხატავს უნდა იყოს მუნიციპალიტეტების ფუნქციების გაუმჯობესებაზე ნარჩენების მართვის სფეროში. კანონის შესაბამისად მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმების ხანგრძლივობა განსაზღვრულია 5-წლიანი პერიოდით, და უნდა შეესაბამებოდეს ნარჩენების მართვის ეროვნულ სტრატეგიასა და სამოქმედო გეგმას.

კანონის “ნარჩენების მართვის კოდექსი” თანახმად, მუნიციპალიტეტებს უნარჩუნდებათ მხოლოდ ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების მომსახურებებისა და აღდგენის პროგრამების განხორციელების ვალდებულებები.

უნდა აღინიშნოს, რომ მთელი საქართველოს მასშტაბით (აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ქალაქ თბილისის გამოკლებით) რეგიონული ნაგავსაყრელების მოწყობაზე პასუხისმგებელია სახელმწიფოკომპანია–საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს შპს „საქართველოს მყარი ნარჩენების მართვის კომპანია“.

„ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“, 2014

საქართველოს კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ მე-16 მუხლის 2 პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტის თანახმად, მუნიციპალიტეტის საკუთარ უფლებამოსილებას განეკუთვნება მყარი (საყოფაცხოვრებო) ნარჩენების შეგროვება და გატანა. რაც გულისხმობს, მოსახლეობის განსახლების პირველადი ტერიტორიულ ერთეულებში (ქალაქი, დაბა, სოფელი) საზოგადოებრივი სივრცეების დასუფთავებას მყარი ნარჩენებისაგან და მათ გატანას ნაგავსაყრელების ტერიტორიაზე.

საქართველოს ნარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგია

საქართველოს ნარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგია შემუშავებულია ნარჩენების მართვის კოდექსისა და ევროკავშირი-საქართველოს ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებული დირექტივების მოთხოვნების შესაბამისად. სტრატეგიის მიზანია საქართველოში ნარჩენების მართვის განვითარების პროცესის ჰარმონიზება ევროკავშირის ნარჩენების მართვის პოლიტიკასთან. სტრატეგიის განხორციელების მიზნით შემუშავებულია ნარჩენების მართვის ეროვნული სამოქმედო გეგმა. სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა საქართველოს ნარჩენების მართვის პოლიტიკის განუყოფელი ნაწილებია. სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებები დაკავშირებულია სტრატეგიით განსაზღვრულ მიზნებსა და ამოცანებთან.

საქართველოს ნარჩენების მართვის პირველი ეროვნული სტრატეგის მოიცავს 15 წლიან პერიოდს (2016-2030 წწ.).

სტრატეგიის შესაბამისად საქართველოში ნარჩენების მართვის ხედვაა: „საქართველო ისწრაფვის გახდეს ნარჩენების პრევენციასა და რეციკლირებაზე ორიენტირებული ქვეყანა“, რაც მიიღწევა:

- ნარჩენების პრევენციის, ხელახალი გამოყენების, რეციკლირებისა და აღდგენის ღონისძიებების გატარებით
- მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების უზრუნველყოფით საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე
- ნარჩენების წარმოქმნის წყაროსთან სეპარირების დანერგვით
- ხარჯების სრული ამოღების დანერგვით
- მწარმოებლის გაფართოებული ვალდებულების დანერგვით
- ინიციატივების განხორციელებით სპეციფიკური ნარჩენების ნაკადებზე საჯარო-კერძო პარტნიორობის ჩამოყალიბებით
- სტრატეგიის მიზნების მისაღწევად საჭირო წამახალისებელი მექანიზმების დანერგვით.
- **ნმეს**-ით განსაზღვრული გამოწვევები და მისაღწევი მიზნები, მათი მნიშვნელობის მეტი თვალსაჩინოებისათვის, დაჯგუფებულია 13 მიმართულებად:

1. კანონმდებლობა;
 2. ნარჩენების მართვის დაგეგმვა;
 3. ნარჩენების შეგროვება და ტრანსპორტირება;
 4. ნაგავსაყრელები;
 5. პრევენცია, ხელახალი გამოყენება, რეციკლირება და აღდგენა;
 6. ხარჯების ამოღება;
 7. მწარმოებლის გაფართოებული ვალდებულება;
 8. მონაცემები ნარჩენების შესახებ;
 9. მართვის შესაძლებლობები;
 10. სახიფათო ნარჩენების მართვა
- 11. პლასტიკის ნარჩენების მართვა
 - 12. ბიოდეგრადირებადი ნარჩენების მართვა
 - 13. ინერტული, სამშენებლო და ნგრევის ნარჩენების მართვა
- ზემოთ აღნიშნული მიმართულებების შესაბამისად „სამოქმედო გეგმით“ განაზღვრული ძირითადი მიზნების მისაღწევად, წარმოდგენილია შესაბამისი ამოცანები და ღონისძიებები, რომელთა განხორციელების შემდეგად მიღწეული უნდა იქნას მუნიციპალური ნარჩენების მართვის ხარჯთაღმწეობის და მდგრადი სისტემის შექმნა.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ეროვნული სტრატეგიის მიერ განსაზღვრული ამოცანა, რომლის შესაბამისად ყველა მუნიციპალიტეტმა უნდა უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის შემუშავება და დამტკიცება 5 წელიწადში ერთხელ (2022 წლის 31 დეკემბრამდე).

ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების ეფექტიანი სისტემის ჩამოყალიბებისა და დანერგვის მიმართულებით ეროვნული სტრატეგიაში დასახულია ნარჩენების შეგროვების შემდეგი მინიმალური მაჩვენებლების მიღწევა:

	2026 წლისთვის	2030 წლისთვის
მუნიციპალური ნარჩენები	95%	100%
სახიფათო ნარჩენები	85%	95%

სტრატეგია ითვალისწინებს შესაძლებლობების ფარგლებში ნარჩენების პრევენციას, ხელახალ გამოყენებას, რეციკლირებას ან/და აღდგენას. ერთ-ერთ მთავარ ამოცანას ამ მიზნის მისაღწევად წარმოადგენს ქაღალდის, პლასტიკის, მინისა და მეტალის წარმოშობისწყაროსთან სეპარირების სისტემის ჩამოყალიბება 2025 წლისთვის (ამოცანა 5.1.).

დასახულია რეციკლირების შემდეგი მინიმალური მაჩვენებლების ეტაპობრივი მიღწევა:

	2026წ	2030 წ
ქაღალდი	50%	80%
მინა	50%	80%
მეტალი	80%	90%
პლასტიკი	50%	80%

ამოცანა 5.3. ითვალისწინებს კომპანიების მიერ ნარჩენების პრევენციის ხელშეწყობასა და კომპანიების მიერ პრევენციის ღონისძიებების განხორციელებას 2026 წლისთვის.

ნარჩენების მართვის ეროვნულ სტრატეგიაში მნიშვნელოვანი როლი ეკისრება საჯარო სექტორის, კერძო კომპანიებისა და საზოგადოების შესაძლებლობათა გაძლიერების ხელშეწყობას ეროვნულ და ადგილობრივ დონეებზე. სტრატეგია ისახავს მუნიციპალიტეტების შესაძლებლობათა გაუმჯობესებას 2026 წლისთვის დასაზოგადოების ცნობიერების გაუმჯობესებას ნარჩენების მართვის საკითხებზე 2020 წლისთვის.

ნარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა წარმოადგენენ ერთ-ერთ ძირითად დოკუმენტებს მუნიციპალური ნარჩენების მართვის დაგეგმვის პროცესში.

მუხლი 13. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმა

1. თითოეულმა მუნიციპალიტეტმა უნდა მიიღოს საკუთარ ტერიტორიაზე წარმოქმნილი მუნიციპალური ნარჩენების მართვის 5 წლიანი გეგმა. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმა შესაძლოა შემუშავდეს მოსაზღვრე მუნიციპალიტეტების მიერერთობლივად.
2. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმა უნდა შეესაბამებოდეს ნარჩენების მართვის ეროვნულ გეგმას და ამ კოდექსის მე-12 მუხლის მე-7 ნაწილით განსაზღვრულ სხვაგეგმებს.
3. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის მიღებამდე უნდა გაიმართოს საჯარო განხილვები, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებენ დაინტერესებული პირები და მოსაზღვრე მუნიციპალიტეტები. საჯარო განხილვები უნდა მოაწიოს შესაბამისმა მუნიციპალიტეტ(ებ)მა.
4. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმა უნდამოიცავდეს:
 - ა) ინფორმაციას მოსახლეობისგან ნარჩენების შეგროვების არსებული სისტემის შესახებ;

- ბ) მონაცემებს შეგროვებული, აღდგენილი და განთავსებული არასახიფათო ნარჩენების რაოდენობისა და სახეობების შესახებ;
- გ) მონაცემებს მოსახლეობისგან შეგროვებული, აღდგენილი და განთავსებული სახიფათო ნარჩენების რაოდენობისა და სახეობების შესახებ;
- დ) ნარჩენების დამუშავების საწარმოებისადგილმდებარეობას;
- ე) ინფორმაციას მუნიციპალური ნარჩენების, მათ შორის ბიოდეგრადირებადი ნარჩენებისა და შეფუთვის ნარჩენების სეპარირებული შეგროვებისა და აღდგენის სისტემის დანერგვის მიზნით დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ;
- ვ) ნარჩენების დამუშავების ახალი ობიექტების მშენებლობის გეგმებს;
- ზ) ნარჩენების მართვის საკითხებზე საზოგადოების ცნობიერების ამაღლების პროგრამებს;
- თ) ნარჩენების მართვის სფეროში სხვა მუნიციპალიტეტებთან თანამშრომლობის არსებულ და დაგეგმილ ღონისძიებებს;
- ი) გეგმით გათალისწინებულ ღონისძიებების განხორციელების გზებს და ვადებს, პასუხისმგებელ პირებს, სავარაუდო ხარჯებს და დაფინანსების წყაროებს.

წყარო: საქართველოს კანონი “ნარჩენების მართვის კოდექსი“

1.2. ონის მუნიციპალიტეტის აღწერა და დემოგრაფიული მონაცემები

ქალაქი ონი მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ცენტრია. მდებარეობს დასავლეთ საქართველოში რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთის რეგიონში, მდინარე რიონის მარცხენა ნაპირზე.“

გეოგრაფიული მდებარეობა

ონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია შეადგენს - 1712 კმ² კილომეტრს. მანძილი ადმინისტრაციულ ცენტრსა და ქ. თბილისს შორის 220 კილომეტრია.

1. ადმინისტრაციული ცენტრი ქ. ონი
2. მანძილი რეგიონის ცენტრამდე 30 კმ.
3. უახლოესი საზღვაო პორტი-ფოთი 200 კმ.
4. უახლოესი აეროპორტი- კოპიტნარი 120 კმ.
5. ადმინისტრაციული (ტერიტორიული) ერთეულების რიცხვი 19 ერთეული
6. მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე სოფლის რაოდენობა 65 ერთეული

გეოგრაფიული მახვენებლები __ ონი— ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეული რაჭა-ლეჩხუმის და ქვემო სვანეთის მხარეში. ზღვის დონიდან 830 მ, 1917 წლამდე ახლანდელი ონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია შედიოდა ქუთაისის გუბერნიის რაჭის მაზრაში 1917 წლიდან 1928 წლამდე — რაჭის მაზრაში, 1929 წლიდან — რაჭა-ლეჩხუმის მაზრაში 1930 წლის მარტის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული დაყოფით — ქუთაისის ოლქში, 1930 წლის ოქტომბრიდან — იყო დამოუკიდებელი რაიონი. 1963-1964 წლებში შედიოდა ამბროლაურის რაიონში, 1965 წლიდან გამოიყო დღევანდელი საზღვრებით და იყო დამოუკიდებელი რაიონი. ონის მუნიციპალიტეტს აღმოსავლეთით ეკვრის ჯავის, დასავლეთით ამბროლაურისა და ლენტეხის, სამხრეთით საჩხერის მუნიციპალიტეტები, ჩრდილოეთით ყაზარდო-ბალყარეთისა და ჩრდილოეთი ოსეთის რესპუბლიკები.

ბუნებრივ-კლიმატური პირობები

ჰავა. ონის მუნიციპალიტეტი ნოტიო სუბტროპიკული კლიმატური ოლქის აღმოსავლეთ პერიფერიაზეა. დაბალ ნაწილში საშუალო წლიური ტემპერატურა +10⁰ c, იანვრის საშუალო ტემპერატურა 1⁰ C, ივლისის +20-22.50, აბსოლუტური მინიმუმი-27, ატმოსფერული ნალექების მაქსიმუმი ზამთარში და შემოდგომაზეა, საშუალო მთიან ზონაში ნალექები 1000-1100 მმ-მდეა, აქ

მაქსიმუმი ზამთარშია, მინიმუმი კი ზაფხულში, თოვლის მდგრადი საბურველის ხანგრძლივობა 30-დან 100 დღემდეა.

გარემოს დაცვა

მდინარეების დაბინძურება

რაიონის ერთერთი პრობლემა იყო ზედაპირული წყლების დაბინძურება საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყლებით გამწმენდი ნაგებობების გაუმართავობის გამო. ქ. ონში 2010 -2011 წელს მთლიანად ჩატარდა კანალიზაციის სისტემის რეაბილიტაციის სამუშაოები, ლითონის მილები ჩანაცვლდა პოლიეთილენის მილებით, ხოლო ქ.ონის ზედა ნაწილში სადაც კანალიზაციის სისტემა არ არსებობდა გაკეთდა პოლიეთილენის საკანალიზაციო სისტემა. ჩატარდა ონის გამწმენდი ნაგებობის რეაბილიტაცია, რაიონს სასმელად მიეწოდება მდ.ქვედრულა, რომელიც კარსტული წყალია, ხოლო მდინარეების: რიონის და ჟიჟორეთის ფილტრაცია და დაქლორვა ხდება, ასევე ყოველ დღე წყლის ანალიზს იღებენ.

ატმოსფერული ჰაერის მდგომარეობა

მიუხედავად იმისა, რომ დღეისათვის რაიონში მსხვილი საწარმოები არ მუშაობენ, ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურება ხდება ავტოტრანსპორტის მიერ გამონაბოლქვი აირებით, რომლის დონე აღემატება ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს, რაც გზების და სატრანსპორტო საშუალებების გაუმართავობის მიზეზია. რაიონში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების მონიტორინგი არ ხორციელდება.

ფლორა და ფაუნა

რაჭაში ფაუნა მრავალფეროვანია, არის წიფელი, წაბლი, მუხა, ნეკერჩხალი, რცხილა, არყა და სხვა. დაბალმთიან ზონაში 800-100 მეტრამდე შერეული ფართოფოთლოვანი ტყეებია, აქ იზრდება მუხა, რცხილა, წიფელი, წაბლი, და სხვა. 1000 მეტრის ზემოთ წარმოდგენილია ძირითადად წიწვოვანი ხის ჯიშები .

ცხოველთა სამყარო

გავრცელებულია მთა ტყისა და მთა მდელოს ზონისათვის დამახასიათებელი ცხოველები, ჩლიქოსნებიდან აღსანიშნავია შველი, მტაცებლებიდან- დათვი, მგელი, მელა.

ბოლო წლებში მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე აღინიშნება მგლების მომრავლება.

წყალდიდობა, მეწყერი, გვალვები.

მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ძირითადად არის წყალდიდობის, წყალმოვარდნის, გვალვისა და მეწყერული მოვლენების კატასტროფების რისკები.

წყალდიდობის, წყალმოვარდნის კატასტროფის რისკი რაიონში დიდია. სხვადასხვა წლებში მნიშვნელოვნად დააზიანა მდინარეების ადიდებამ ქ.ონის და სხვადასხვა სოფლების როგორც სახნავ-სათესი, ისე საავტომობილო გზები.

უნდა აღინიშნოს, რომ მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მეწყერული მოვლენების განვითარებაზე მნიშვნელოვნად იმოქმედა 1991 წელს მომხდარმა მიწისძვრებმა.

ყურადსაღებია ტყის რესურსი, ტყის ფონდის ფართობი 64 ათასი ჰექტარია, ასეთი უხვი ტყის ფონდი შესაძლებლობას ქმნის დარგში შესაბამისი ბიზნესის განვითარებისათვის. ონის ეკონომიკის დარგებიდან ძირითადია სოფლის მეურნეობა, მოსახლეობა მისდევს მევენახეობას, მესაქონლეობას, მარცვლეულისა და ბოსტნეული კულტურების წარმოებას. ონის მუნიციპალიტეტში სასოფლო სამეურნეო სავარგულების ფართობია 45 849 ჰა, აქედან კერძო საკუთრებას შეადგენს 5 240 ჰა, დანარჩენი ფართობი სახელმწიფო საკუთრებაა, დანიშნულების მიხედვით მისი გამოყენება შემდეგნაირად ხდება: სათიბი - 15 590 ჰა, სამოვარი- 27 792 ჰა, სახნავი - 2 153 და მრავალწლიანი კულტურები - 312 ჰა. **მემცენარეობა:** სასოფლო სამეურნეო მიწის სავარგულები მრავალწლიანი ნარგავების მიხედვით შემდეგნაირადაა განაწილებული: ვენახი 50 ჰა, ხეხილი 60 ჰა, კაკლოვანი კულტურები 30 ჰა და კენკროვნები 1 ჰა. მოსავლიანობა დაახლოებით წელიწადში არის 150 ტონა.

1.3 გეგმის ამოცანები და მიზნობრივი შედეგები

ონის მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმა არის დოკუმენტი, რომელიც ადგენს წესს,

რომლის მიხედვითაც მუნიციპალიტეტი განახორციელებს ნარჩენების მართვის იმ ვალდებულებებს, რომელიც განსაზღვრულია „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ მიერ.

მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმა მიმართულია ისეთი მნიშვნელოვანი ამოცანების გადაწყვეტაზე, როგორცაა:

- საკანონმდებლო მოთხოვნების დაკმაყოფილება “ნარჩენების მართვის კოდექსით” გათვალისწინებული ეფექტიანი ადგილობრივი პროგრამების, პროცესებისა და ობიექტების შექმნისთვის საზღვრისა;
- ონის მუნიციპალიტეტში ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული ხარჯებისა და რისკების მინიმიზაცია;

გარემოზე ზემოქმედების უარყოფითი შედეგების მინიმიზაცია, რომლებიც დაკავშირებულია ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის არსებული სისტემასთან;

ნარჩენების შეგროვების სერვისის არეალის გაფართოება, რათა მოცული იქნას მოსახლეობის მაქსიმალური რაოდენობა;

- ასევე ეკონომიკური სარგებლის მიღება, ისეთი ღონისძიებების დანერგვით, როგორებიცაა ნარჩენების კომპოსტირება და რეციკლირება.

1.4 გამოყენებული მეთოდოლოგია და დაგეგმვის პროცესის აღწერა

გამოყენებული მეთოდოლოგია.

მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავებისათვის გამოყენებული იქნა მეთოდოლოგია, რომელიც შემუშავებული იქნა პროექტის „ნარჩენების მართვის ტექნოლოგიები რეგიონებში“ ფარგლებში და რეკომენდებულია საქართველოს მუნიციპალიტეტებისათვის ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმების შემუშავებისათვის.

პროექტის განხორციელებაში ჩართულმა ორგანიზაციებმა და უშუალო შემსრულებლებმა მნიშვნელოვანი ყურადღება დაუთმეს ნარჩენების მართვის სტრატეგიული დაგეგმარების მეთოდოლოგიის საკითხების განხილვასა და ამ მიმართულებით საერთო ხედვის ჩამოყალიბებას.

ამდენად, ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავების პროცესი შედგებოდა შემდეგი ძირითადი ფაზებისაგან:

1. დაგეგმვის მოსამზადებელი ფაზა:

- ნარჩენების მართვის არსებული მდგომარეობის შესწავლა პროექტის გუნდის მიერ;
- გეგმის შემუშავებისათვის საჭირო მეთოდოლოგიის განხილვა, რესურსების გამოკვეთა და უზრუნველყოფა;
- შესაბამისი დაინტერესებული მხარეების იდენტიფიცირება და პროცესში ჩართვა; (ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები, სასწავლო და სამედიცინო დაწესებულებების წარმომადგენლები)
- ადგილობრივი დაინტერესებული მხარეების სამუშაო ჯგუფის ჩამოყალიბება;
- მუნიციპალური ნარჩენების მართვის დაგეგმვის პროცესის მიზნებისა და სამიზნე შედეგების განსაზღვრა;
- მუნიციპალური ნარჩენების წარმოქმნასა და მართვაზე ზეგავლენის მქონე ფაქტორების განსაზღვრა.

2. არსებული მდგომარეობის განსაზღვრა და შეფასება:

- განისაზღვრა ნარჩენების ის ნაკადები, რომელთა მართვა ხდება

- მუნიციპალიტეტის მიერ;
- ნარჩენების მართვის არსებული სერვისის დახასიათება და ნაკლოვანებების იდენტიფიცირება;
- მუნიციპალიტეტში ნარჩენების მართვის მთლიანი ხარჯის განსაზღვრა;
- არსებული ან დაგეგმილი ეროვნული და რეგიონული პროგრამების ან ინფრასტრუქტურის განსაზღვრა, რომელიც გავლენას მოახდენს მუნიციპალური ნარჩენების მართვის მიდგომაზე.
- ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებით საზოგადოების ცნობიერებისა და დამოკიდებულების შესწავლა. მოსახლეობის სხვადასხვა ჯგუფებთან შეხვედრების ჩატარება და პრობლემების იდენტიფიცირება მათ მიერ;

3. ალტერნატივების შეფასება და გადაწყვეტილების მიღება:

- ნარჩენების მართვის პრიორიტეტების განსაზღვრა მუნიციპალიტეტისათვის მომდევნო 5 წლისათვის;
- ნარჩენების გენერირების პროგნოზირება;
- ნარჩენების შეგროვების სერვისის დაფარვის არეალისა და ეფექტიანობის გაზრდის ალტერნატიული გზების განსაზღვრა;
- მუნიციპალიტეტში ნარჩენების გადამუშავებისა და აღდგენის გზების/საშუალებების განსაზღვრა;
- საზოგადოებისა და დაინტერესებული მხარეების განათლებისა და ნარჩენების მართვაში ჩართულობის ამაღლების ეფექტიანი გეგმის შემუშავება;

4. გეგმის შემუშავება დამიღება:

- მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის დოკუმენტის შემუშავება;
- მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის საჯარო განხილვა;
- მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის განხილვა საკრებულოში და შესაბამისი განკარგულების მიღება.

გეგმის ჩარჩო

ონის მუნიციპალიტეტის ნარჩენების მართვის გეგმა შემუშავებულია საქართველოს ნარჩენების მართვის კოდექსის, ნარჩენების მართვის 2016-2030 წლების ეროვნული სტრატეგიისა და 2022-2026 წლების ეროვნული სამოქმედო გეგმის შესაბამისად და მოიცავს 2023-2027 წლებს. გეგმაში განსაზღვრულია ძირითადი საქმიანობები ონის მუნიციპალიტეტისათვის მომდევნო ხუთწლიანი პერიოდისათვის, როგორც ეს დადგენილია „ნარჩენების მართვის კოდექსის“ მიერ.

მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულები

მუნიციპალიტეტი შედგება 19 ადმინისტრაციული ერთეულისგან: ქ.ონი, ღები, ჭიორა, გლოლა, ბარი, გომი, კომანდელი, კვაშხიეთი, მრავალძალი, პიპილეთი, საკაო, სორი, უწერა, ფარახეთი, ღარი, შეუბანი, შქმერი, წედისი, ცხმორი. ..ჯამში, ადმინისტრაციულ ერთეულებში გაერთიანებულია 65 დასახლება.

მუნიციპალიტეტის დასახლებები

№	სოფლები	მოსახლეობის რაოდენობა	კომლი (მუდმივი)
1	დიდი ღები	243	102
2	პატარა ღები	135	31
3	გონა	2	1
4	ჭიორა	83	37
5	გლოლა	177	104
6	უწერა	284	133
7	ნიგავხები	23	11
8	ფარაგნეში	6	4
9	ნაკიეთი	86	65
10	გომი	32	18
11	ჯინჭვისი	63	28
12	საკაო	47	35
13	ხიდეშლები	16	7
14	მაჟიეთი	14	14
15	ბორცო	12	6
16	ლაგვანთა	77	23
17	ღარი	344	119
18	წმენდაური	28	22
19	შეუბანი	89	50
20	ლაჩთა	154	47
21	ჭალა	45	14
22	ნიგვზნარა	52	20
23	ხურუთი	46	19
24	წოლა	20	19
25	კომანდელი	52	20
26	ქრისტესი	14	9
27	ხირხონისი	14	7
28	სხიერი	3	3
29	ქორთა	9	6
30	სომიწო	18	6
31	პიპილეტი	51	20
32	ქაშქვა	30	22
33	ონჭევი	43	19
34	სორგითი	4	3
34	ცხმორი	47	16
35	ბაჯიხევი	34	10
36	ღუნდა	14	6
37	ფსორი	8	4
38	წედისი	39	22
39	ქვედი	66	39
40	ქვედრულა	17	7

41	ირი	35	18
42	სხანარი	7	4
43	კვაშხიეთი	32	20
44	ზუდალი	38	20
45	ჯოის უბანი	4	4
46	ხეითი	3	3
47	ბოყვა	5	4
49	ზვარეთი	6	5
50	ფარახეთი	41	17
51	ჭიბრევი	2	2
52	შარდომეთი	33	24
53	სევა	46	29
54	ახალი ჩორდი	13	10
55	სორი	203	102
56	ჭგებარი	3	2
57	გადამში	7	4
58	ზემო ბარი	16	16
59	ქვემო ბარი	22	18
60	სამთისი	4	2
61	შქმერი	10	5
62	ხარისთვალი	17	10
63	უშოლთა	12	5
64	მრავალბაღი	29	12
65	ონი	2718	1250
	სულ	5847	2734

დემოგრაფია:

1. სკოლამდელი ასაკის - 267
2. საპენსიო ასაკის -2515
3. ემიგრანტები,
4. იძულებით გადაადგილებული პირები -12

შრომითი რესურსი:

1. შრომისუნარიანი მოსახლეობა - 3456
2. დასაქმებული პირთა რაოდენობა -1918
3. უმუშევართა პირთა რაოდენობა -1538

დაინტერესებული მხარეების იდენტიფიცირება და ჩართულობის უზრუნველყოფა

მუნიციპალური ნარჩენების მართვის დაგეგმვის პროცესში აქტიურად იყვნენ ჩართულნი

სხვადასხვა დაინტერესებული მხარეების წარმომადგენლები, კერძოდ, ადგილობრივი თვითმმართველობის, სასწავლო და სამედიცინო დაწესებულებების წარმომადგენლები. დაინტერესებულ მხარეთა აქტიურმა მონაწილეობამ მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სწორ დაგეგმვასა და განსახორციელებელი საქმიანობების განსაზღვრას.

ონის მუნიციპალიტეტის მერის 06/12/2017 N 1201 ბრძანებით შეიქმნა ახალი სამუშაო ჯგუფი, რომელმაც შემდეგ განიცადა ცვლილება, კერძოდ შეიცვალა წევრთა რაოდენობა და შემადგენლობა. გეგმის მომზადების პროცესში ჩართულნი იყვნენ ასევე გამგებლის წარმომადგენლები მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციულ ერთეულებიდან.

სამუშაო ჯგუფი აქტიურად ჩაერთო სამოქმედო გეგმის შემუშავებაში. მათი მონაწილეობით განხორციელდა, როგორც არსებული პრობლემების იდენტიფიკაცია, ისე მომავლის ხედვის და პრიორიტეტების ჩამოყალიბება.

საზოგადოებასთან ურთიერთობის კამპანია და მონაწილეობის პროცესი

მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავების პროცესში მნიშვნელოვანი ადგილი მიენიჭა საზოგადოებასთან ურთიერთობას. კერძოდ, სხვადასხვა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობისა და ინფორმირების უზრუნველსაყოფად მოეწყო საინფორმაციო შეხვედრები მოსახლეობასთან. შეხვედრის დროს გამოიკვეთა პრობლემები, რომლებიც აქტუალურია ონის მუნიციპალიტეტისათვის ნარჩენების მართვის სფეროში. ასევე, ჩატარდა გამოკითხვა, რომელშიც მონაწილეობა საზოგადოების სხვადასც აწარმომადგენლებმა და რომელიც მიზნად ისახავდა მოსახლეობის დამოკიდებულების განსაზღვრას და მათთვის მნიშვნელოვანი პრობლემების გამოვლენას. გამოკითხულ მოსახლეობის პრობლემები გამოყენებულ იქნა ნარჩენების მართვის შემუშავების პროცესში. აღსანიშნავია, რომ გამოკითხულ მოსახლეობის ნაწილი მზადყოფნას გამოთქვამს მონაწილეობა მიიღოს ნარჩენების მართვის თანამედროვე მეთოდების დანერგვაში. კერძოდ, 50 %-ზე მეტი მზადაა მონაწილეობა მიიღოს ნარჩენების სეპარირებაში და განათავსოს გამოცალკევებული ნარჩენები შესაბამის კონტეინერებში, დაახლოებით 38% ნაკლებად არის მზად, ხოლო 8% არ არის მზად ნარჩენების სეპარირებისათვის.

აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ 2021 წელს ააიპ „ ჩეხეთის რესპუბლიკა კაროტასი საქართველოში“ გადმოგვცა საჩუქრად სეპარირების ნარჩენების გადამზიდი ახალი მანქანა (ღირებულება 33 900. ლარი), FORD პიკაპი მეორადი სოფლებიდან ნაგვის გამოსატანად, ასევე სეპარირებული შეგროვებისათვის გადმოგვცა 1,1 მოცულობის 132 კონტეინერი სეპარირებისათვის, რომელიც შემდეგი პრინციპით განთავსდა:

	სეპარირების კონტეინერის განთავსების ადგილი	კონტეინერიების რაოდენობა
1	ონის სკოლა	9
2	ღარის სკოლა	6
3	ღების სკოლა	9
4	შეუბნის სკოლა	6
5	უწერის სკოლა	6

6	გლოლას სკოლა	6
7	ჭიორას სკოლა	3
8	სორის სკოლა	3
9	პიპილეთის სკოლა	6
10	ღების ადმინისტრაციული შენობა	3
11	გლოლას ადმინისტრაციული შენობა	3
12	უწერას ადმინისტრაციული შენობა	3
13	საკაოს ადმინისტრაციული შენობა	3
14	შეუბნის ადმინისტრაციული შენობა	3
15	პიპილეთის ადმინისტრაციული შენობა	3
16	სორის ადმინისტრაციული შენობა	3
17	ცხვმორის ადმინისტრაციული შენობა	3
18	ონის იუსტიციის სახლი	3
19	ცეესკოს შენობა	3
20	სპორტის სკოლა	6
21	მერიის შენობა	6
22	პოლიციის შენობა	3
23	რესურს ცენტრი	6
24	მუზეუმი	6
25	სასაზღვრო ჯარების შენობა	6
26	ონის საკრებულო	3
27	ონის საბავშვო ბაღი	3
28	სასტუმრო სანსეტ შოვი	9
		132

პარალელურად, 2021 წლის 26 აგვისტოს ონის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს N26 განკარგულებით დამტკიცდა ონის მუნიციპალიტეტის ნარჩენების რეციკლირების მოდელი, საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი“ მე-16 მუხლის მე-2 პუნქტის „ზ“ ქვეპუნქტის, ნარჩენების მართვის კოდექსის მე-16 მუხლის „მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვება და დამუშავება“, 1-ლი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტის „მუნიციპალური ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების სისტემის ეტაპობრივი დანერგვა და გამართული ფუნქციონირება“ შესაბამისად.

2. მუნიციპალური ნარჩენების დახასიათება

2.1 გეგმაში მიმოხილული ნარჩენების სახეობები

წარმოდგენილი გეგმა მიმოხილავს მუნიციპალურ არასახიფათო ნარჩენებს, რომელთა

წარმოქმნის წყაროებს მიეკუთვნება:

- საოჯახო მეურნეობები. კერძოდ, კერძო სახლებსა და მრავალსართულიან შენობებში მცხოვრები ოჯახები;
- წარმოება-დაწესებულებები;
- სასწავლო დაწესებულებები (სკოლები, სკოლამდელი დაწესებულებები);
- მომსახურების სფერო (სავაჭრო და კვების ობიექტები);
- სახელმწიფო და არასამთავრობო ორგანიზაციები;
- სხვა ანალოგიური დანიშნულების ორგანიზაციები.

ქალაქის ტერიტორიაზე ასევე წარმოიქმნება ინერტული ნარჩენები, ძირითადად, სამშენებლო ნარჩენები, ასევე მცირე რაოდენობით წარმოიქმნება სახიფათო ნარჩენები, ისეთი როგორცაა სამედიცინო ნარჩენი, რომლის შეგროვებაც ხდება ცალკე კონტეინერში მედპერსონალის მიერ და აღნიშნული ნარჩენი გააქვს კერძო კომპანიას.

2.2 ნარჩენების რაოდენობა

2021 წელს ონის მუნიციპალიტეტიდან შეგროვებული და ნაგავსაყრელზე გატანილი იქნა 6400 კუბ. მეტრი ნარჩენი, 2022 წელს 6900 კუბ.მეტრი. აღნიშნული მონაცემი მოგვაწოდა შპს ონის სერვის ჯგუფმა“.შპს ონის მუნიციპალიტეტის დასუფთავების და კეთილმოწყობის სამსახურმა

2.3. ნარჩენების პროგნოზირება

გაკეთებულია ონის მუნიციპალიტეტში ნარჩენების წარმოქმნის პროგნოზი,წლების მიხედვით ნარჩენების წარმოქმნა ესე გამოიყურება, იხ. ცხრილი

წელი	2022	2023	2024	2025	2026	2027
მ/კუბი	6794	7254	7698	8150	8639	9157

2.4. ნარჩენების შემადგენლობის ანალიზი

ონის მუნიციპალიტეტში წარმოქმნილი ნარჩენების შემადგენლობის შესწავლა და მუდმივი დაკვირვება არ ხორციელდება.

რა თქმა უნდა, საკვების ნარჩენების შემცველობა ონის მუნიციპალიტეტის მიერ წარმოქმნილ ნარჩენებშიც ყველაზე მეტად ავლენს სეზონურობას, ისე როგორც საქართველოს სხვა ქალაქებში. მისი შემცველობა მაღალია ივლის-აგვისტოში, ამ ნარჩენების შემცველობაზე ასევე მოქმედებს უქმე, სადღესასწაულო და მარხვის დღეების რაოდენობაც.

ონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი ნარჩენები შეიძლება მცირე რაოდენობით შეიცავდეს ისეთ ნარჩენებს რომლებიც განეკუთვნება სახიფათო ნარჩენების კატეგორია. მაგ: ნარჩენი საღებავები, გამხსნელები და მათი შესანახი კონტეინერები. სხვადასხვა კონსერვატორებით დამუშავებული ხის მასალები და სხვა.

საქართველოში დღემდე არ არსებობს ობიექტი, სადაც შეიძლება მსგავსი სახიფათო ნარჩენების შეგროვება, აღდგენა ან უსაფრთხო განთავსება (გარდა სამედიცინო დაწესებულებიდან წარმოქმნილი ნარჩენებისა), ამიტომაც არ გვაქვს ინფორმაცია წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენების ზუსტი რაოდენობის შესახებ, თუმცა ფორმალური და არაფორმალური შემგროვებლების მეშვეობით ხდება დიდი ზომის ნივთების, როგორებიცაა: ტელევიზორები, მაცივრები, სარეცხი მანქანების შეძენა მეტალის ან მეორადი ნაწილების შეძენის მიზნით, ხოლო მცირე ზომის ნივთები რომლებიც შეიძლება შეიცავდეს სახიფათო ნარჩენებს, მაგ: მობილური ტელეფონები, გაფუჭებული სათამაშოები, მცირე ზომის საოჯახო ტექნიკა ხვდება მუნიციპალურ მყარ ნარჩენებში. ასევე არ ხდება სახიფათო მახასიათებლების მქონე ნარჩენების განკარგვა იმ სოფლებში, რომლებიც კონტეინერებით არ არის აღჭურვილი. რადანაც არ უკავშირდება ნარჩენების შეგროვების სისტემას,

ეს ნარჩენები სხვა არასახიფათო ნარჩენებთან ერთად იყრება ნარჩენების უკანონო განთავსების ადგილებში. დასუფთავების აქციების შემდგომ, რომელიც მუნიციპალიტეტის ძალისხმევით ტარდება აღნიშნული ნარჩენების გადატანა ხდება ოფიციალურ ნაგავსაყრელზე.

3. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის არსებული სისტემის მიმოხილვა

3.1. არსებული მუნიციპალური მომსახურების აღწერა

ონის მუნიციპალიტეტში ნარჩენების შეგროვებასა და ტრანსპორტირებას მომსახურებაზე ყოველწლიურად ცხადდება ტენდერი, რომელშიდაც ბოლო წლების მანძილზე გამარჯვებულია მუნიციპალური შპს ონის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური” რომელიც შექმნილია „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონის, საქართველოს ორგანული კანონის „ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის“ და საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის საფუძველზე. შპს „ონის კომუნალური სამსახური“-ს პარტნიორია თვითმმართველი ერთეული- ონის მუნიციპალიტეტი 100%-იანი წილობრივი მონაწილეობით.

შპს ონის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური” საქმიანობის ძირითადი მიმართულებებია:

- მყარი (საყოფასხოვრებო) ნარჩენების შეგროვება და გატანა.
- გარე განათების უზრუნველყოფა
- მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ქუჩების, სკვერების და სხვა საჯარო ადგილების დასუფთავება

ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებით შპს ონის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური” ახორციელებს შემდეგ საქმიანობას:

- ნარჩენების შეგროვება მოსახლეობიდან და ტრანსპორტირება ნაგავსაყრელამდე,
- ნარჩენების შეგროვება კომერციული და სხვა დანიშნულების დაწესებულებებიდან,
- ბაღის ნარჩენების გატანა,
- მკვდარი ცხოველების გატანა
- ქალაქის ქუჩების დაგვა-დასუფთავება

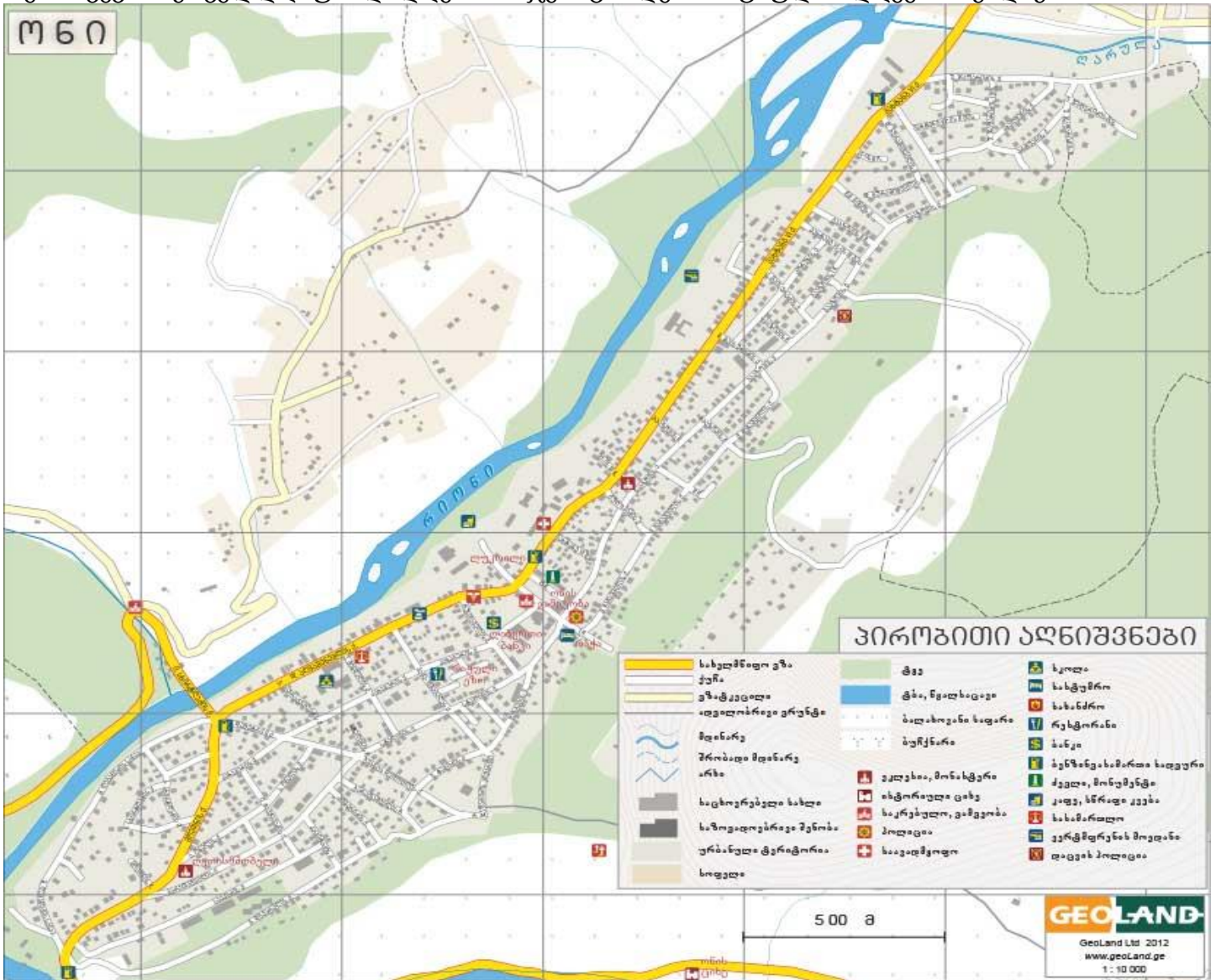
მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისათვის გამოიყენება შემდეგი სისტემები:

- **კონტეინერული:** კონტეინერები ნარჩენების შესაგროვებლად განლაგებულია საცხოვრებელ ადგილებთან ახლოს. მოსახლეობას საშუალება ეძლევა თავად განათავსოს ნარჩენები კონტეინერებში. კონტეინერების დაცლა განსაზღვრულ ინტერვალებში ხდება სპეციალური სატრანსპორტო საშუალებებით.

კონტეინერული სისტემის რეალიზაცია:

კონტეინერული სისტემით მოცულია ქალაქი ონი და მუნიციპალიტეტის სოფლების გარკვეული ნაწილი, კერძოდ, კონტეინერები განთავსებულია შემდეგ დასახლებულ პუნქტებში: ქალაქ ონში, სოფლები: უწერა, სორი, გლოლა, შოვი, ღარი, ზუდალი, ჭალა, ნაკიეთი, ნიგვზნარა, ლაგვანთა, ირი,

ლაჩთა, კომანდელი, წმენდაური, პიპილეთი, ცხომორი, სორგითი, ონჭევი, ქვედრულა, კვაშხიეტი, ბოყვა, შქმერი, ბარი, მრავალზალი, შარდომეთის გადასახვევი, შარდომეთი, ახალი ჩორდი. ამჟამად ქალაქის ტერიტორიაზე განთავსებულია 1,1 მ³-ის ტევადობის 130ლითონის და პლასტმასის კონტეინერი, ხოლო სოფლებში განთავსებულია 36 ლითონის კონტეინერი 105 პლასტმასის. ნარჩენების გატანის მიზნით ამ კონტეინერების დაცლას შესაბამისი სამსახური საჭიროების შემთხვევაში ყოველდღიურად დღეში ორჯერაც ახდენს ზაფხულის დღეებში ქალაქ ონში.



. კონტეინერების ადგილმდებარეობა და რაოდენობა ქ.ონში

№	კონტეინერების რაოდენობა მოცულობის შესაბამისად				
	ონის მუნიციპალიტეტი	50L	240L	პოლიეთილენის ბოთლებისა თვის განკუთვნილი 1,1მ ³	ლითონის ურნები 1,1მ ³
1	ბარათაშვილის ქუჩა				7

2	კახაბერის ქუჩა			9
3	აღმაშენებლის ქუჩა			11
4	ვახტანგ VI-ის ქუჩა			13
5	ბააზოვის ქუჩა			12
6	აღმაშენებლის მოედანი			2
7	დემეტრე II-ის მოედანი			1
8	ბულვარი და გამგეობის წინამდენარე ტერიტორია(შემოღობვის შიგნით)			2
9	მინდელის ქუჩა			2
10	ქაფიანიძის ქუჩა			6
11	საკაკაძის ქუჩა			7
12	წერეთლის ქუჩა			3
13	მოედნის ქუჩა			5
15	დემეტრე II-ის ქუჩა			2
19	გოგი დგვარელის +კაციტაძის ქუჩა			6
20	ირინე სხირტლაძის ქუჩა			1
21	ზურაბ ქაფიანიძის და ყაზბეგის შემაერთებული ქუჩა			1
24	არნო ონელის ქუჩა			3
26	გვანცა დედოფლის ქუჩა			2
31	გერმანე გობეჯიშვილის ქუჩა			2
32	უჩა ჯაფარიძის ქუჩა			4
33	გალაკტიონ ტაბიძე+ალექსანდრე ყაზბეგის ქუჩა			3
34	დავით გურამიშვილის ქუჩა			2
35	მიხეილ ჩაჩაშვილის ქუჩა			5
40	სიმონ სხირტლაძის ქუჩა			3
41	წერეთლის ქუჩა			3
42	ირინე სხირტლაძის ქუჩიდან ჭალის მკავე წყლამდე			2
43	მურმან ლებანიძის სანაპირო			4
46	კორუხის ქუჩა			2
47	კ.მაისურაძის ქუჩა			1
48	სამოცბინიანის ეზოები			3
52	ჭალურის მინერალური წყლის მიმდებარე ტერიტორია			1
54	ძველი ბაზრის ტერიტორია			3
	სულ:			130

კონტეინერების რაოდენობა ონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე (ქ.ონის გამოკლებით).

№	კონტეინერების რაოდენობა მოცულობის შესაბამისად
---	---

	ონის მუნიციპალიტეტი	50L	240L	პოლიეთილენის ბოთლებისა თვის განკუთვნილი 1,1მ ³	ლითონის ურნები 1,1მ ³
1	სორი				7
2	ღარი				20
3	გლოლა				9
4	შოვი				9
5	ზუდალი				6
6	ჭალა				3
7	ნაკიეთი				5
8	ნიგვზნარა				5
9	ლაგვანთა				5
10	უწერა				11
11	ლაჩთა				5
12	კომანდელი				4
13	წმენდაური				5
14	პიპილეთი				3
15	ცხმორი				4
16	სორგითი				2
17	ონჭევი				2
18	ქვედრულა				2
19	ირი				2
20	კვაშხიეთი				5
21	ბოყვა				3
22	შემერი				5
23	ბარი				6
24	მრავალძალი				2
25	შარდომეთისგადასახვევი				3
26	შარდომეთი				5
27	ახალი ჩორდი				3
	სულ				141

ა.შეგროვების და ტრანსპორტირების საშუალებები და საოპერაციო პროცესები.

როგორც ზემოთ იყო აღწერილი, ნარჩენების მართვის მომსახურებას ონის მუნიციპალიტეტში ახორციელებს შპს ონის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური"ნარჩენების შეგროვების მიზნით ქალაქ ონში და სოფლებში გამოიყენება კონტეინერები,

უნდა აღინიშნოს, რომ აღნიშნული მომსახურებით დაფარულია ქალაქ ონის 100%, ხოლო სოფლების - 70%. რა თქმა უნდაჯერ კიდევ საკმაოდ არის დასახლებული პუნქტები, რომლებიც ვერ სარგებლობენ ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის ორგანიზებული სისტემებით.

ტერიტორიაზე ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირებისათვის გამოიყენება შემდეგი ტექნიკური აღჭურვილობა:

- ლითონის კონტეინერები 1,1 მ³ მოცულობის - 40
- პლასტმასის ურნები- 240 ლ -135
- პლასტმასის ურნები- 110 ლ -60
- პლასტმასის კონტეინერები 1100 ლტ - 150
- ნაგავმზიდი მანქანები:
 - სპეციალური ავტომანქანა - 3

შპს ონის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური” შემუშავებული აქვს ნარჩენების გატანის განრიგი, რომელშიც მითითებულია ქუჩებისა და სოფლების დასახელებები და ნარჩენების გატანის დრო.

სსიპ-საქართველოს მუნიციპალური განვითარების ფონდთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე, 2017 წლის მარტში მუნიციპალიტეტს გადმოეცა კომპაქტორიანი ნაგავმზიდი მანქანები და ნარჩენების კონტეინერები კერძოდ: 1. ნაგავმზიდი მანქანა 13 მ³ 1 ხიდიანი 1ცალი, 2. ნაგავმზიდი მანქანა 7 მ³ 2ხიდიანი 1ცალი, 2021 წელს „ჩეხეთის რესპუბლიკა კარიტასისაქართველოში“-სგან საჩუქრად გადმოგვეცა „სეპარირებული ნარჩენების გადამზიდი მანქანა რომლის ღირებულება 33 900.0 ლარია, აგრეთვე სოფლებიდან ნაგვის გამოტანისათვის „ჩეხეთის რესპუბლიკა კარიტასი საქართველოში“-სგან გადმოგვეცა ford-pikap1.

3. ნარჩენების კონტეინერი (ურნები) 100 ცალი 1,1მ³.

აღნიშნული ქონების საფასური ონის მუნიციპალიტეტის მიერ გადახდილი უნდა იქნეს ფონდთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად.

ხოლო ნაგავმზიდი მანქანა 7 მ³ 1 ხიდიანი 1 ცალი და 73 ბუნკერი მუნიციპალიტეტის მიერ იქნა შეძენილი რამდენიმე წლის წინ.

ბ.შეგროვების მომსახურების დაფარვის არეალი.

ქალაქი ონი.

ნარჩენების შეგროვება-გატანის მომსახურებით მოცულია ქალაქ ონის მოსახლეობის 100%, ხოლო სოფლების 70%. ამისთვის გამოიყენება კონტეინერული სისტემა. ნარჩენების გატანა კონტეინერული მომსახურებით ხორციელდება ყოველდღე.

3.3. ქუჩების დასუფთავება

ონის მუნიციპალიტეტში ხორციელდება ქუჩების დასუფთავება, რომელსაც ემსახურება შპს ონის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური ძირითადად ქუჩების დასუფთავების მომსახურებით მოცულია ქალაქი ონის და ქალაქის შემოსასვლელები, სულ 198 718 კვ^მ.

ცხრილი N5. ონის მუნიციპალიტეტში ქუჩების დაგვა-დასუფთავების მომსახურების შესახებ

	ობიექტის დასახელება	განზომილება მ ²
1	ბარათაშვილის ქუჩა	8708
2	კახაბერის ქუჩა	12456
3	აღმაშენებლის ქუჩა	11610
4	ვახტანგ VI-ის ქუჩა	18904

5	ბააზოვის ქუჩა	11219
6	აღმაშენებლის მოედანი	6015
7	დემეტრე II-ის მოედანი	4112
8	ბულვარი და გამგეობის წინამდენარე ტერიტორია(შემოღობვის შიგნით)	3600
9	მინდელის ქუჩა	2849
10	ქაფიანიძის ქუჩა	7660
11	სააკაძის ქუჩა	6499
12	წერეთლის ქუჩა	5725
13	მოედნის ქუჩა	4492
14	რუსთაველის ქუჩა	2514
15	დემეტრე II-ის ქუჩა	7421
16	აღმაშენებლის მოედანზე განთავსებული სკვერი	1800
17	ბერშევის სახელობის კულტურისა და აღსვენების პარკი	4500
18	კობერიძის ქუჩა	684
19	გოგი დგვარელის +კაციტაძის ქუჩა	3528
20	ირინე სხირტლაძის ქუჩა	3007
21	ზურაბ ქაფიანიძის და ყაზბეგის შემაერთებული ქუჩა	770
22	ვახტანგ მე-6 მე-3 შესახვევი	367
23	ბარათაშვილის ჩიხი	297
24	არნო ონელის ქუჩა	3088
25	ილია ჭავჭავაძის ქუჩა	1368
26	გვანცა დედოფლის ქუჩა	1016
27	აკაკი მაგრაქველიძის ქუჩა	450
28	ვაჟა-ფშაველას ქუჩა	1468
29	ჯიმი მაისურაძის ქუჩა	243
30	გიორგი მაისურაძის ქუჩა	658
31	გერმანე გობეჯიშვილის ქუჩა	939
32	ურა ჯაფარიძის ქუჩა	3240
33	გალაკტიონ ტაბიძე+ალექსანდრე ყაზბეგის ქუჩა	2295
34	დავით გურამიშვილის ქუჩა	1485
35	მიხეილ ჩაჩაშვილის ქუჩა	5173
36	წმინდა ნინოს ქუჩა	999
37	ბრილის ქუჩა	1026
38	არტუანის ქუჩა	1143
39	ახალშენის ქუჩა	2160
40	სიმონ სხირტლაძის ქუჩა	1440
41	წერეთლის ქუჩა	1800
42	ირინე სხირტლაძის ქუჩიდან ჭალის მუხვე წყლამდე	315
43	მურმან ლეგანიძის სანაპირო	4860
44	სასაფლაოს ქუჩა	4475
45	რ.ჯაფარიძის ქუჩა	3440
46	კორუხის ქუჩა	2700
47	კ.მაისურაძის ქუჩა	2600
48	სამოცბინიანის ეზოები	1750
49	უ.ჯაფაძის 1-ლი და მე-2 ჩიხი	1050
50	რიონის, ჭალურის და ღარულის ხიდები	1425
51	ბარათაშვილის და სააკაძის დამაკავშირებელი შესახვევი	815
52	ჭალურის მინერალური წყლის მიმდებარე ტერიტორია	1200

53	მოედნის და სააკაძის დამაკავშირებელი ორი შესახვევი	815
53	ჩაჩაშვილის და ბააზოვის დამაკავშირებელი ორი შესახვევი	1400
54	სახელაშვილის დასახლება	4200
55	ვახტანგ მე-ნჩიხი	650
56	ვახტანგ მე-6 და ბააზოვის დამაკავშირებელი ქუჩა	650
	სულ:	191073.0

3.4 ნარჩენების განთავსების არსებული ობიექტები

ა. ოფიციალური ნაგავსაყრელი პოლიგონები

ონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე წარმოქმნილი და შეგროვებული ნარჩენების განთავსება ხორციელდება ონის მუნიციპალიტეტის ნაგავსაყრელზე.

ონის მუნიციპალიტეტში არსებულმა ნაგავსაყრელმა ოპერირება დაიწყო 2014 წლიდან, მისი ტერიტორიის ფართი შეადგენს 13ა. ნარჩენების მოცულობის გათავსება, რომელიც ყოველ დღე ხდება, შეადგენს 14 მ³-ს. ნაგავსაყრელის მართვას ახორციელებს შპს „საქართველოს ნარჩენების მართვის კომპანია“ და ონის მუნიციპალიტეტის იურისდიქციაში არ შედის.

ბ. ნარჩენების განთავსების არაოფიციალური ადგილების ინვენტარიზაცია

ონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული ოფიციალური ნაგავსაყრელის გარდა არსებობს ე.წ. არაოფიციალური, ქაოტური ნაგავსაყრელები, სადაც მოსახლეობის გარკვეული ნაწილი თვითნებურად ათავსებს ნარჩენებს, რომელიც სუფთავდება პერიოდულად

როგორც აღნიშნულია, მოყვანილ დოკუმენტში, ზოგადად არსებული ნაგავსაყრელების შემადგენლობაში შედის საყოფაცხოვრებო, სამშენებლო და დემონტაჟის ნარჩენების, უმნიშვნელო რაოდენობით-სახიფათო ნარჩენები. რეკომენდებულია, აღნიშნულ არაოფიციალურ ნაგავსაყრელებზე დაუყოვნებლივ შეწყდეს ნარჩენების განთავსება და ნარჩენების განთავსება განხორციელდეს ოფიციალურ ნაგავსაყრელზე.

3.5. აღდგენა (რეციკლირება და კომპოსტირება)

ნარჩენების აღდგენის ორგანიზებული საქმიანობა მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არ ხორციელდება.

3.6. ხარჯები და ხარჯების ანაზღაურება

ა. არსებული ტარიფები და ხარჯების ფაქტობრივი ანაზღაურება/მოსაკრებლის ამოღებასთან დაკავშირებული გამოცდილება

ონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე დასუფთავების მოსაკრებლის შემოღებასა და გადახდას არეგულირებს ონის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2011 წლის 22 თებერვლის #06 დადგენილება, „ონის მუნიციპალიტეტის დასახლებული ტერიტორიების დასუფთავების მოსაკრებლის შემოღების შესახებ“

ონის მუნიციპალიტეტში დასახლებული ტერიტორიის დასუფთავების მოსაკრებლის გადახდისგან განთავისუფლებული არიან:

- ომის ვეტერანები
- იძულებით გადაადგილებული პირები

აღნიშნული დოკუმენტის შესაბამისად მოსაკრებლის გადამხდელები არიან ონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული იურიდიული პირები და ორგანიზაცია-დაწესებულებები, რომლებიც აწარმოებენ ნარჩენებს.

მოსაკრებლის ოდენობა ქ. ონში 1 სულ მოსახლეზე თვეში შეადგენს 0,50 ლარს, ხოლო საყოფაცხოვრებო ნარჩენების შეგროვება-ტრანსპორტირება, ამ ნარჩენების გაუვნებელყოფის და განთავსების, ასევე ქუჩების დაგვა-დასუფთავების ხარჯები იფარება ონის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტიდან (საქართველოს კანონის „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ“ მოთხოვნათა შესაბამისად).

აღნიშნული დადგენილება აწესრიგებს მოსაკრებლის გაანგარიშებისა და გადახდის წესებს. იურიდიულ პირებისა და ორგანიზაცია-დაწესებულებების ნარჩენების შეგროვება-ტრანსპორტირებას ახორციელებს შპს „ონის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური“, რომელიც ხელშეკრულების საფუძველზე აწარმოებს შესაბამის მომსახურებას.

ონის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე, წლების შემდგომ მომსახურების ხარისხის გაუჯობესებასთან და არეალის გაზრდასთან ერთად, აუცილებელი იქნება ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული სატარიფო სისტემის სრულყოფა და ახალი მოსაკრებლის შემოღება.

- მყარი ნარჩენების მართვის სერვისის გადასახადის დაწესება პირველად მოხდა ონის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2011 წლის 22 თებერვლის დადგენილება N 06, რის შემდგომაც მომსახურების გადასახადი არ გაზრდილა.
- მომსახურების სერვისით სარგებლობს მუნიციპალიტეტის დაახლოებით 3 500 მაცხოვრებელი, ხოლო მუნიციპალიტეტის მთლიანი მოსახლეობა შეადგენს 5847 -მდე ადამიანს.
 - 1) 2022 წელს მოსაკრებლიდან შეგროვებული თანხა სულ 5018 ლარი.
 - 2) ომის ვეტერანების და იძულებით გადაადგილებულ პირთა ოჯახები განთავისუფლებული არიან დასუფთავებისგადასახადისაგან.

3.7 ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული ტარიფების პროგნოზი მომდევნო 5 წლის მანძილზე

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
საყოფაცხოვრებო ლარი/ერთ სულ მოსახლეზე თვეში/						
იურიდიული პირები	10	15	20	20	25	25

4. ბიუჯეტი და დაფინანსების პროცესები

შპს ონის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური“ დასუფთავების ბიუჯეტი 2021 წელს შეადგენდა 500000 ლარს, 2022 წელს- 500 000 ლარს, განათების სამუშაოების 2021 წელს 50 000 2022 წელში 50 000 ლარს

5. ონის მუნიციპალიტეტში ნარჩენების მართვის სისტემის

SWOT ანალიზი

სამუშაო ჯგუფთან თანამშრომლობით შემუშავებული იქნა ონის მუნიციპალიტეტში ნარჩენებისმართვის არსებული სისტემის ანალიზი ძლიერი და სუსტი მხარეების, შესაძლებლობებისა და საფრთხეების განსაზღვრის გზით (SWOT ანალიზი).

ძლიერ მხარეებს შორის აღსანიშნავია ის, რომ:

- ონის მუნიციპალიტეტში ფუნქციონირებს შესაბამისი სამსახური - ონის მუნიციპალიტეტის დასუფთავებისა და კეთილმოწყობის სამსახური“, რომელიც ახორციელებს ნარჩენების მართვის მომსახურებას მუნიციპალიტეტის მამტაბით;
- დასუფთავების სერვისით უზრუნველყოფილია ქალაქ ონის მოსახლეობის 100%
- არსებობს ინფრასტრუქტურა, რომელიც დღეისათვის უზრუნველყოფს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე ნარჩენების შეგროვებასა და გატანას;
- ადგილობრივი ბიუჯეტიდან დაფინანსების ზრდადი დინამიკა;
- სეპარირებისათვის შექმნია სეპარირებული ნარჩენების გადამზიდი ავტომობილი და 132 სეპარირებული ნარჩენების კონტეინერი

სუსტ მხარეებს შორის აღსანიშნავია შემდეგი:

- არასანქცირებული ქაოტური ნაგავსაყრელების არსებობა მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე;
- არ ხორციელდება სახიფათო ნარჩენების მართვა;
- ნარჩენების მართვის მომსახურებით არ არის მოცული მუნიციპალიტეტის მთელი ტერიტორია;
- ნარჩენების სეპარირების სისტემა დაწყებულია და გასავლელია შემდეგი პროცედურები
- სამშენებლო ნარჩენებისათვის ნაგავსაყრელის არ არსებობა;

სასურველია მოეწყოს რეგიონალური ნაგავსაყრელისმშენებლობა დასავლეთ საქართველოში; რომელიც 2016-2022 სამოქმედო გეგმაში ვერ განხორციელდა.

6. მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმის ხედვა და მიზნები.

6.7 პრობლემების იდენტიფიკაცია

ონის მუნიციპალიტეტში ნარჩენების მართვის სფეროში არსებული აქტუალური პრობლემების სია, რომლებიც განლაგებულია პრიორიტეტულობის მიხედვით.

ნარჩენების მართვასთან დაკავშირებული პრობლემების რანჟირება.

პრობლემის აღწერა

კონტეინერების არასაკმარისი რაოდენობა

მოსახლეობის დაბალი თვითშეგნება

ნარჩენების სეპარირების ნაწილობრივ არსებობა

არასანქცირებული ქაოტური ნაგავსაყრელები

ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის მომსახურებით არ არის

მოცული მუნიციპალიტეტის მთელი ტერიტორია

ნარჩენების წვა

ნარჩენების კომპოსტირების არარსებობა

სანქციების არ გამოყენება ნარჩენებით გარემოს

დაბინძურებისათვის

ამდენად, ყველაზე პრიორიტეტულ პრობლემებს წარმოადგენს:

- მიუხედავად იმისა, რომ ყოველწლიურად ხდება ნარჩენების შეგროვებისათვის კონტეინერების შექმნა მათ შორი მიმდინარე წელსაც (2022) შექმნილია 45 ერთეული ნაგავშემკრები კონტეინერი, რაოდენობა მაინც არასაკმარისია, ვინაიდან ხდება კონტეინერების მწყობრიდან გამოსვლა და ახლით ჩანაცვლება.
- მოსახლეობის დაბალი თვითშეგნება, რაც მნიშვნელოვნად განაპირობებს გარემოს ნარჩენებით დაბინძურებას,
- ნარჩენების დახარისხებული შეგროვების , კერძოდ პლასტიკის ნარჩენების მართვა,
- სეპარირების სისტემების დანერგვა მუნიციპალიტეტის მთელ ტერიტორიაზე
- არასანქცირებული სტიქიური ნაგავსაყრელები მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე,

6.8 ხედვა და მიზნები

ონის მუნიციპალური ნარჩენების მართვის სამოქმედო გეგმის ხედვაა:

სუფთა და ჯანსაღ გარემოში ცხოვრების უზრუნველყოფა ნარჩენების მართვის თანამედროვე მიდგომების შესაბამისი სისტემების დანერგვით.

განისაზღვრა შედეგების მიღწევის შემდეგი მიზნობრივი მაჩვენებლები 2027 წლისთვის:

- ნარჩენების შეგროვებით მოცული მთელი მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის რაოდენობის -95 %.
- ნარჩენების სეპარირება:
 - ქალაქი - 50%
 - მინა - 50%
 - მეტალი - 80%

- პლასტიკი - 50%

„ნარჩენების მართვის კოდექსისა“ და ნარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგიის შესაბამისად მუნიციპალიტეტების პასუხისმგებლობა ნარჩენების მართვის სფეროში განისაზღვრა ორი მნიშვნელოვანი ფუნქციით:

		2026 წლისთვის	2030 წლისთვის
მუნიციპალური ნარჩენები		95%	100%
სახიფათო ნარჩენები		85%	100%

ონის მუნიციპალიტეტმა ნარჩენების მართვის 2022-2026 სამოქმედო გეგმიდან განსაზღვრა სამი მიზანი:

მიზანი 1. მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების ეფექტიანი სისტემი ჩამოყალიბება და დანერგვა.

მიზანი 2. ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების ხელშეწყობა.

მიზანი 3. მოსახლეობის ინფორმირება და ცნობიერების ამაღლება ნარჩენების მართვის შესახებ.

თითოეული მიზნისათვის განისაზღვრა ამოცანები და მათი მიღწევის ღონისძიებები, რაც მოყვანილია შემდეგ ცხრილში:

მიზანი 3	ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების ეფექტიანი სისტემის ჩამოყალიბება და დანერგვა	
	ამოცანები	ინდიკატორი
ამოცანა 3.1	მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების სისტემის გაუმჯობესება	მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების სისტემის გაუმჯობესება მუნიციპალური სახიფათო ნარჩენების შეგროვების სისტემის გაუმჯობესება
ამოცანა 3.2	ინერტული, მათ შორის სამშენებლო და ნგრევის ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების სისტემის ჩამოყალიბება	ჩამოყალიბებული ინერტული ნარჩენების შეგროვების სისტემა ნგრევის ნარჩენების შეგროვების სისტემა
ამოცანა 3.3	სახიფათო ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების სისტემის გაუმჯობესება	გაუმჯობესებული ნარჩენების მართვის სისტემა
ამოცანა 3.1. მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების სისტემის გაუმჯობესება		

აქტივობა		შესრულების ვადა	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	პასუხისმგებელი უწყება	პარტნიორი უწყება
3.1.1	მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების გაუმჯობესების მიზნით მუნიციპალიტეტებში არსებული მდგომარეობის შეფასება/კვლევა და საჭიროებების განსაზღვრა	2024 IV კვარტალი	მომზადებული კვლევის ანგარიში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	მუნიციპალიტეტები
3.1.2	მუნიციპალური ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების ეტაპობრივი დანერგვა	2026 IV კვარტალი	სეპარირებულია წარმოქმნილი მუნიციპალური ნარჩენების 50 %	მუნიციპალიტეტები	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
3.1.3	მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვების და ტრანსპორტირების გაუმჯობესების მიზნით სტანდარტიზირებული კონტეინერებისა და სატრანსპორტო საშუალებებით უზრუნველყოფა	2023IV კვარტალი	შემენილია ახალი ნარჩენების გადამზიდი სატრანსპორტო საშუალება საკუთარი სახსრებით	ონის მუნიციპალიტეტი	
3.1.4					
3.1.5	მაღალმთიანი რეგიონის მუნიციპალიტეტ(ებ)ისთვის ნარჩენების შეგროვების ეფექტიანი სისტემის მოდელის შემუშავება და საპილოტე პროექტის განხორციელება	2026 IV კვარტალი	შემუშავებული შეფასების ანგარიში და განხორციელებული მინიმუმ ერთი საპილოტე პროექტი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	მუნიციპალიტეტები
ამოცანა 3.2. ინერტული, სამშენებლო და ნგრევის ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების სისტემის ჩამოყალიბება					
3.2.2	ინერტული, სამშენებლო და ნგრევის ნარჩენების შეგროვების და ტრანსპორტირების სექტორის წარმომადგენლებისათვის ტრენინგების ჩატარება	2024 IV კვარტალი	ინერტული ნარჩენების შეგროვების და ტრანსპორტირების საკითხებში მუნიციპალიტეტებისათვის და კერძო სექტორისთვის ჩატარებული მინიმუმ 4 ტრენინგი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო	მუნიციპალიტეტები
ამოცანა 3.3. სახიფათო ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების სისტემის გაუმჯობესება					
3.3.1	სახიფათო ნარჩენების შეგროვების და ტრანსპორტირების სექტორის	2026 IV კვარტალი	სახიფათო ნარჩენების შეგროვებასა და ტრანსპორტირებაში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის	ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების

წარმომადგენლებისათვის ტრენინგების ჩატარება	ჩართული პირებისათვის ჩატარებული მინიმუმ 4 ტრენინგი	სამინისტრო	სამინისტროს სსიპ – სახმელეთო ტრანსპორტის სააგენტო
--	--	------------	---

მიზნების და ამოცანები.

მიზანი 1. მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების ეფექტიანობის ამაღლება.

ამოცანა	ღონისძიებები
ნარჩენების შეგროვების უზრუნველყოფა მუნიციპალიტეტის მთელ ტერიტორიაზე(მოხდება ეტაპობრივად)	კონტეინერების შექმნა
	ნაგავმზიდის შექმნა
პიარ-კამპანიის ჩატარება მოსაკრებლის გადახდის უზრუნველსაყოფად	მუნიციპალიტეტის მოსახლეობასთან შეხვედრები მოსაკრებლის გადახდის აუცილებლობაზე
ნარჩენების მართვის მომსახურებისათვის მოსაკრებლის ამოქმედება	მოსაკრებლის ოდენობის განსაზღვრა და საკრებულოს მიერ ახალი დადგენილების მიღება
	მოსახლეობაში მოსაკრებლის ამოღების ორგანიზება
	სამართალდარღვევების გამოსავლენად უფლებამოსილი პირის განსაზღვრა
ნარჩენების შემკრები კონტეინერების სანიტარული ნორმების დაცვა	სამრეცხაოს მშენებლობა
	შესაბამისი ტექნიკის შექმნა
	კონტეინერების რეცხვის გრაფიკის შემუშავება

მიზანი 2. ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების ხელშეწყობა.

ამოცანა	ღონისძიებები
პლასტმასის ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება ონის მუნიციპალიტეტში	სპეციალური კონტეინერების დამატებით შექმნა (მოცულობა 1,1 მ ³)

	ნარჩენების ბრიკეტების მანქანის შექმნა
	ნარჩენების საწყობის ორგანიზება
ნარჩენების შემგროვებელი ცენტრების შექმნა პლასტმასის, მაკულატურის და მინის სეპარირებისათვის	ცენტრების აღჭურვა შესაბამისი კონტეინერებით
ქალაქის და მინის სეპარირებული შეგროვების უზრუნველყოფა ქ.ონში	სპეციალური კონტეინერების შექმნა
ნარჩენების კომპოსტირების პროპაგანდა	კომპოსტირების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება
	კომპოსტირების საპილოტე მოედანის შექმნა
არასანქცირებული (ქაოტური) ნაგავსაყრელების ლიკვიდირება	დასუფთავება ან მიწაყრით გადასწორება

მიზანი 3. მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლება ნარჩენების მართვის შესახებ.

ამოცანა	ღონისძიებები
ნარჩენების მართვის საკითხებზე საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება	ტრენინგ-სემინარების ორგანიზება სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებისათვის
საინფორმაციო კამპანია ნარჩენების მართვის შესახებ	ონფორმაცია ნარჩენების შეგროვების და გატანის ორგანიზების შესახებ ონის მუნიციპალიტეტში
	ნარჩენებით გარემოს დაბინძურებისათვის სანქციების შესახებ

5.1 ღონისძიებებისა და პროცესების პრიორიტეტულობის განსაზღვრა

ონის მუნიციპალიტეტის მუნიციპალური ნარჩენების მართვის გეგმის 2023-2027 წლების სამოქმედო გეგმის მიზნებისა და ღონისძიებების სრულად განხორციელებისათვის საჭიროა დაფინანსება, ონის მუნიციპალიტეტის ბიუჯეტისა და ცენტრალური ბიუჯეტის, ასევე დონორი ორგანიზაციების მიერ.

მიზანი 1. მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების ეფექტიანობის ამაღლება

ნარჩენების მართვის სისტემების ეფექტიანობის ამაღლება ონის მუნიციპალიტეტში მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად შესაძლებელია შესაბამისი სერვისებით მუნიციპალიტეტის მთლიანი მოსახლეობის მოცვა. ამ ეტაპზე ნარჩენების შეგროვებისა და გატანის მომსახურებით სარგებლობს ქალაქ ონის 100% და დანარჩენი მოსახლეობის მიახლოებით 70%. ამდენად, ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების უზრუნველყოფა მუნიციპალიტეტის მთელ ტერიტორიაზე განსაკუთრებით აქტუალურია მომდევნო 5 წლის განმავლობაში, განსაკუთრებით იმის გათვალისწინებით, რომ ნარჩენების მართვის ეროვნული სტრატეგიის შესაბამისად 2026 წლისთვის მიღწეული უნდა იქნას მუნიციპალური ნარჩენების 95% 2030 წლისათვის 100%. თუმცა, რაჭის რელიეფიდან გამომდინარე ძნელია სტრატეგიის შესაბამისად 2020 წლისათვის 90% მიღწევა, რადგან არის სოფლები სადაც გზა არ არის ასფალტირებული და შესაბამისად, ნაგავმზიდი მანქანები ვერ უზრუნველყოფენ მყარი ნარჩენების გადაზიდვას.

ამდენად, აუცილებლობას წარმოადგენს ონის მუნიციპალიტეტის მთელ ტერიტორიაზე ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების ორგანიზება. კერძოდ, როგორც დაკვირვებები გვიჩვენებს, საჭიროა კონტეინერული სისტემის ეტაპობრივი დანერგვა თემების დაჯგუფების გზით, რაც უფრო ოპტიმალურს გახდის პროცესს. თემებისა და სოფლების დაჯგუფების ძირითადი პრინციპია მათი ახლოს მდებარეობა და მისასვლელი გზებით დაკავშირება.

რაც შეეხება არასანქცირებულ (ქაოტურ) ნაგავსაყრელებს, უნდა განხორციელდეს მათი დასუფთავება, ხოლო იქ ეს სადაც შეუძლებელია (მიუვალ ადგილებში, ხევებში) საჭიროა მათი მიწაყრით გადასწორება. სამშენებლო და ინერტული ნარჩენები, კი მუნიციპალიტეტის ორგანოსთან შეთანხმებით გამოიყენება ამოვსებითი ოპერაციებისათვის ან პროექტით გათვალისწინებული მშენებლობის მიზნებისათვის.

მიზანი 2. ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების ხელშეწყობა.

რადგან, მუნიციპალიტეტებს ნარჩენების სეპარირების ვალდებულებები ეკისრება 2019 წლიდან, გასათვალისწინებელია ის, რომ ქალაქ ონში პლასტმასის სეპარირებული შეგროვების უზრუნველსაყოფად დაიდგას სპეციალური კონტეინერები.

ნარჩენების სეპარირებული შეგროვებისათვის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გამოყენებული იქნება მრავალკონტეინერული სისტემა. თუ თითოეული სახის ნარჩენებისათვის (ქალაქი, პლასტმასი, მინა) ერთ მოედანზე დაიდგმება შესაბამისი კონტეინერი, მოსახლეობა თავად დაახარისხებს ნარჩენებს და განათავსებს შესაბამის კონტეინერში. ასეთი მეთოდით შეგროვებული სეპარირებული ნარჩენები უფრო სუფთაა და არ საჭიროებს დამატებით დახარისხება.

5.4 დასახული მიზნებისა და ამოცანების მიღწევის შეფასების ინდიკატორები

შესრულების ინდიკატორი	განსაზღვრა და გაზომვის ერთეული	95%	მიზნობრივი მაჩვენებელი				
			2022	2023	2024	2025	2026
1. ნარჩენების მართვის სერვისებით (ნარჩენების შეგროვება, ტრასპორტირება) მოცული მოსახლეობა	განსაზღვრა: ნარჩენების შეგროვებისა და ტრასპორტირების მომსახურებით სარგებლობს მუნიციპალიტეტის უფრო მეტი მოსახლეობა. გაზომვის ერთეული: მუნიციპალიტეტის მთლიანი მოსახლეობის საერთო რაოდენობისა და მომსახურებით მოცული მოსახლეობის ფარდობა პროცენტებში.	82%	85%	90%	92%	95%	
2. წარმოქმნილი ნარჩენების შეგროვება და ნაგავსაყრელზე გატანა	განსაზღვრა: წარმოქმნილი ნარჩენებიდან რეალურად შეგროვებული და ნაგავსაყრელზე გატანილი ნარჩენების მოცულობის ზრდა. გაზომვის ერთეული: ფაქტიურად შეგროვებული და ნაგავსაყრელზე გატანილი ნარჩენების მოცულობის ფარდობა წარმოქმნილი ნარჩენების მოცულობასთან პროცენტებში.	60%	65%	65%	70%	70%	
3. სეპარირებულად შეგროვებული პლასტმასის მოცულობა	განსაზღვრა: წარმოქმნილი ნარჩენებიდან პლასტმასის ნარჩენების განცალკევებით შეგროვების ზრდა. გაზომვის ერთეული: გამოცალკევებულად შეგროვებული პლასტმასის ნარჩენების ფარდობა პლასტმასის წარმოქმნილი ნარჩენების მოცულობასთან პროცენტებში	50	60%	70 %	75%	80%	
4. სეპარირებულად შეგროვებული მინის მოცულობა	განსაზღვრა: წარმოქმნილი ნარჩენებიდან მინის ნარჩენების განცალკევებით შეგროვების ზრდა. გაზომვის ერთეული: გამოცალკევებულად შეგროვებული მინის ნარჩენების ფარდობა მინის წარმოქმნილი ნარჩენების მოცულობასთან პროცენტებში			20%	30%	50%	
5. სეპარირებულად შეგროვებული ქაღალდის მოცულობა	განსაზღვრა: წარმოქმნილი ნარჩენებიდან ქაღალდის ნარჩენების განცალკევებით შეგროვების ზრდა. გაზომვის ერთეული: გამოცალკევებულად შეგროვებული ქაღალდის ნარჩენების ფარდობა ქაღალდის წარმოქმნილი ნარჩენების მოცულობასთან პროცენტებში			35%	45%	50%	
6. მოსახლეობის კმაყოფილება ნარჩენების მართვის მიწოდებული მომსახურებით	განსაზღვრა: გამოკითხვის შედეგად მოსახლეობის კმაყოფილების ზრდა ნარჩენების მართვის მომსახურებით გაზომვის ერთეული: კმაყოფილი მოსახლეობის რაოდენობის შეფარდება მოსახლეობის საერთო რაოდენობასთან პროცენტულად.			90%	92%	95%	

მიზანი 1 მუნიციპალური ნარჩენების შეგროვებისა და ტრანსპორტირების ეფექტიანობის ამაღლება

ამოცანა 1.1 ნარჩენების შეგროვების უზრუნველყოფა მუნიციპალიტეტის მთელ ტერიტორიაზე (მოხდება ეტაპობრივად)

ღონისძიებები		განხორციელების პერიოდი	პასუხისმგებელი ორგანო	ხარჯები	დაფინანსების წყარო
1.1.1	ნარჩენების შეგროვების კონტეინერული სისტემის დახვეწა-განვითარება ქ. ონში	2023-2026	შპს "ონის კომუნალური სამსახური"	500 000	ადგილობრივი +სახელმწიფო ბიუჯეტი
1.1.2	ნარჩენების შეგროვების მარშრუტების შემუშავება და ნაგავმზიდების მოძრაობის ინტენსივობით მოსახლეობის სრული დაფარვა	2023	შპს "ონის კომუნალური სამსახური"	60000	ადგილობრივი ბიუჯეტი
1.1.3	არასანქცირებული (ქაოტური) ნაგავსაყრელების სრული ლიკვიდირება	2023-2026	ონის მუნიციპალიტეტი	5000	ადგილობრივი +სახელმწიფო ბიუჯეტი

ამოცანა 1.2 ნარჩენების შემკრები კონტეინერების სანიტარული ნორმების დაცვა

ღონისძიებები		განხორციელების პერიოდი	პასუხისმგებელი ორგანო	ხარჯები	დაფინანსების წყარო
1.2.1	კონტეინერების სამრეცხაოსათვის შესაბამისი ტექნიკის შეძენა	2023	შპს "ონის კომუნალური სამსახური"	70856	ადგილობრივი ბიუჯეტი
1.2.2	კონტეინერების რეცხვის ახალი გრაფიკის შემუშავება	2024	შპს "ონის კომუნალური სამსახური"		

ამოცანა 1.3. ქალაქ ონში ყველა ქუჩების დაგვა-დასუფთავების უზრუნველყოფა

ღონისძიებები		განხორციელების პერიოდი	პასუხისმგებელი ორგანო	ხარჯები	დაფინანსების წყარო
1.3.1	მცირე ზომის უნრების შეძენა და დამონტაჟება ქუჩებში	2024	შპს "ონის კომუნალური სამსახური"	6000	ადგილობრივი ბიუჯეტი

ამოცანა 1.4. სახიფათო ნარჩენების შეგროვების სისტემის შექმნა					
ლონისძიებები		განხორციელების პერიოდი	პასუხისმგებელი ორგანო	ხარჯები	დაფინანსების წყარო
1.4.1	ელექტრონული და ელექტრონული ნარჩენების განცალკევებული შეგროვებისათვის მიმღები პუნქტების შექმნა	2023	მუნიციპალიტეტი	5 000	ადგილობრივი +სახელმწიფო

ამოცანა 1.5. ნარჩენების მართვის მომსახურებისათვის მოსაკრებლის ამოქმედება					
ლონისძიებები		განხორციელების პერიოდი	პასუხისმგებელი ორგანო	ხარჯები	დაფინანსების წყარო
1.5.1	მოსაკრებლის ოდენობის განსაზღვრა და საკრებულოს მიერ დადგენილების მიღება	2023	მუნიციპალიტეტის საკრებულო		
1.5.2	კოდექსით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული სამართალდარღვევების განსახილველად უფლებამოსილი პირის (პირების) განსაზღვრა	2023	მუნიციპალიტეტი საკრებულო		
1.5.3	მოსახლეობაში მოსაკრებლის ამოღების ორგანიზება	2024	მუნიციპალიტეტი	15000	ადგილობრივი ბიუჯეტი

სამოქმედო გეგმები

მიზანი 2 ნარჩენების სეპარირებული შეგროვების ხელშეწყობა					
ამოცანა 2.1 პლასტმასის ნარჩენების სეპარირებული შეგროვება ქ. ონში					
ლონისძიებები		განხორციელების პერიოდი	პასუხისმგებელი ორგანო	ხარჯები	დაფინანსების წყარო
2.1.1	სპეციალური კონტეინერების შექმნა (მოცულობა 1,1 მ ³)	2023-2026	ქ. ონის მუნიციპალიტეტი	96000	ადგილობრივი ბიუჯეტი
2.1.2	ნარჩენების ბრიკეტირების	2024	ქ. ონის	80000 ?	სავარაუდო

	მანქანის შეძენა		მუნიციპალიტეტი		
2.1.3	ნარჩენების საწყობის ორგანიზება	2023	ქ. ონის მუნიციპალიტეტი	50000	

მიზანი 3 მოსახლეობის ცნობიერების ამაღლება ნარჩენების მართვის შესახებ

ამოცანა 3.1 ნარჩენების მართვის საკითხზე საგანმანათლებლო პროგრამების განხორციელება

ღონისძიებები		განხორციელების პერიოდი	პასუხისმგებელი ორგანო	ხარჯები	დაფინანსების წყარო
3.1.1	ტრენინგ-სემინარების ორგანიზება სხვადასხვა სამიზნე ჯგუფებისათვის	2023-2026	ქ. ონის მუნიციპალიტეტი, არასამთავრობო ორგანიზაციები	1 000	დონორთა დახმარებით

ამოცანა 3.2

ღონისძიებები		განხორციელების პერიოდი	პასუხისმგებელი ორგანო	ხარჯები	დაფინანსების წყარო
3.2.1	ინფორმაცია ნარჩენებით გარემოს დაბინძურებისათვის სანქციების შესახებ	2023	ონის მუნიციპალიტეტის მერია	800	დონორთა დახმარებით
3.2.2	ინფორმაცია ნარჩენების შეგროვების და გატანის ორგანიზების შესახებ ონის მუნიციპალიტეტში	2018	ონის მუნიციპალიტეტის მერია	800	დონორთა დახმარებით

